

Strategia sectorială de cheltuieli în domeniul agriculturii, gospodăriei silvice, gospodăriei piscicole și gospodăriei de vânătoare, 2017 – 2019

1. Analiza sectorului și tendințe principale

1.1 Prezentarea generală a sectorului

Misiunea de bază a sectorului este de a asigura o creștere durabilă a sectorului agroindustrial, precum și ameliorarea continuă a calității vieții în mediul rural, prin sporirea competitivității și productivității sectorului. Programele sectorului sunt implementate de către instituțiile subordonate Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenția „Apele Moldovei” din subordinea Ministerului Mediului, Agenția „Moldsilva” și cu suportul proiectelor de asistență externă.

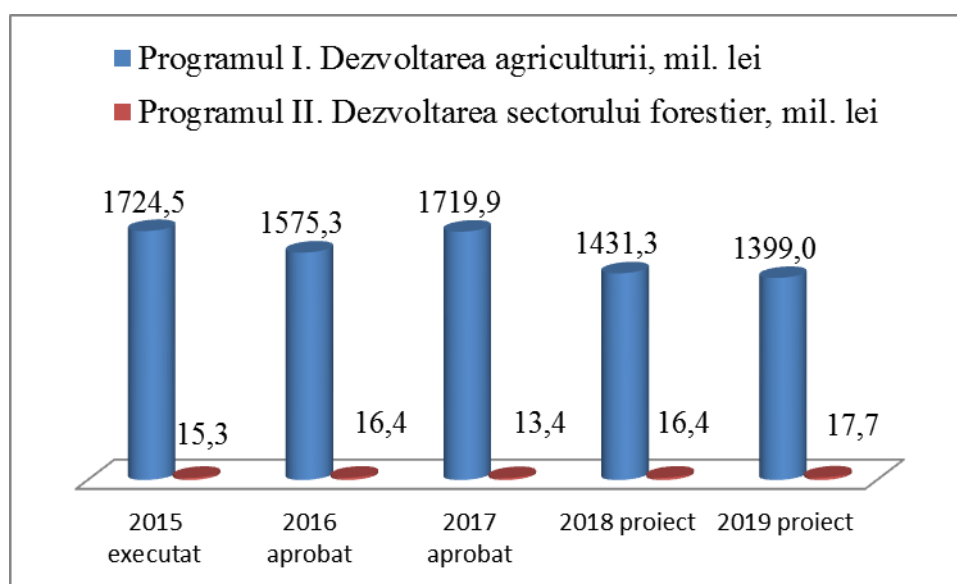
1.2 Finanțarea și performanța sectorului

Finanțarea sectorului se realizează preponderent din bugetul de stat, precum și din sursele financiare atrase prin intermediul proiectelor de asistență externă, finanțate de partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova.

În anul 2017, în sectorul agroindustrial sunt în proces de implementare următoarele proiecte de asistență externă, incluse în bugetul de stat:

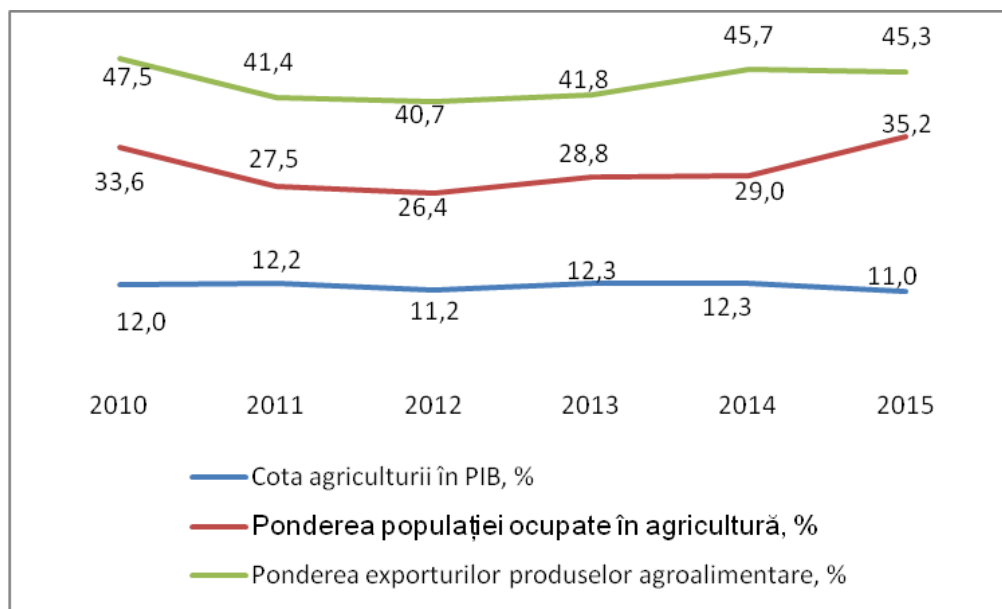
- Proiectul „Agricultura Competitivă”;
- Proiectului de Servicii Financiare Rurale și Dezvoltare a Businessului Agricol (IFAD-V);
- Programul Rural de Reziliență Economico - Climatică Incluzivă (IFAD-VI);
- Programul de Restructurare a Sectorului Vitivinicol;
- Proiectul „Livada Moldovei”;
- Programul ENPARD al Uniunii Europene.

Figura 1. Finanțarea sectorului pe programe

În domeniul agriculturii, gospodăriei silvice, gospodăriei piscicole și gospodăriei de vânătoare, cea mai mare parte a finanțării revine Programului I „Dezvoltarea agriculturii” și anume 1719,9 mil. lei în anul 2017. Acest program conține 7 subprograme: 01 „Politici și management în domeniul agriculturii”, 02 „Dezvoltarea durabilă a sectoarelor fitotehnie și horticultură”, 03 „Creșterea și sănătatea animalelor”, 04 „Dezvoltarea viticulturii și vinificației”, 05 „Subvenționarea producătorilor agricoli”, 06 „Securitate alimentară” și 08 „Sisteme de irigare și desecare”. O parte importantă din alocațiile sectorului sunt orientate spre subvenționarea producătorilor agricoli, implementarea unor programe de menținere a fondului genetic și asigurarea activității instituțiilor din domeniu.

Figura 2. Agricultură în economia națională, 2010-2015, %

În pofida vulnerabilității la presiunile de lobbying și a barierelor pe care le-a întâmpinat în ultimii ani, sectorul agroindustrial a reușit să-și mențină primordialitatea în economia națională, înregistrând o creștere robustă în ultimii ani, atât în termeni absoluți, cât și în raport cu restul industriilor prelucrătoare. Astfel, în anul 2015, conform datelor preliminare agricultura a contribuit la PIB cu circa 11%, antrenând în activități agricole peste 35% din populația activă și acumulând peste 45 la sută din volumul total de exporturi.

Conform datelor Biroului Național de Statistică, indicele volumului producției globale agricole, în gospodăriile de toate categoriile, în ianuarie-septembrie 2016 față de perioada respectivă a anului 2015, conform estimărilor, a constituit 118,9%. Majorarea producției globale agricole a fost determinată de creșterea producției vegetale cu 28,4% și a producției animaliere - cu 2,4%.

Recolta anului curent în gospodăriile de toate categoriile, se caracterizează prin majorarea considerabilă a producției vegetale. Așadar, conform datelor preliminare, recolta globală a grâului (în greutate după finisare) a constituit peste 1253 mii tone, sau cu 36% mai mult față de anul 2015, a orzului - circa 250 mii tone (cu 39% mai mult), a culturilor leguminoase pentru boabe – circa 40 mii tone (cu 44% mai mult).

Mersul recoltării în întreprinderile agricole (inclusiv gospodăriile țărănești (de fermier, mari) indică creșterea recoltei medii pe toate principalele culturi agricole, cu excepția cartofilor.

În ianuarie-septembrie 2016 față de aceeași perioadă a anului precedent, în gospodăriile de toate categoriile, a fost înregistrată majorarea producției (creșterii) vitelor și păsărilor cu 2,8%, care a fost influențată de sporirea producției (creșterii) în întreprinderile agricole cu 7,8%, ca rezultat a majorării

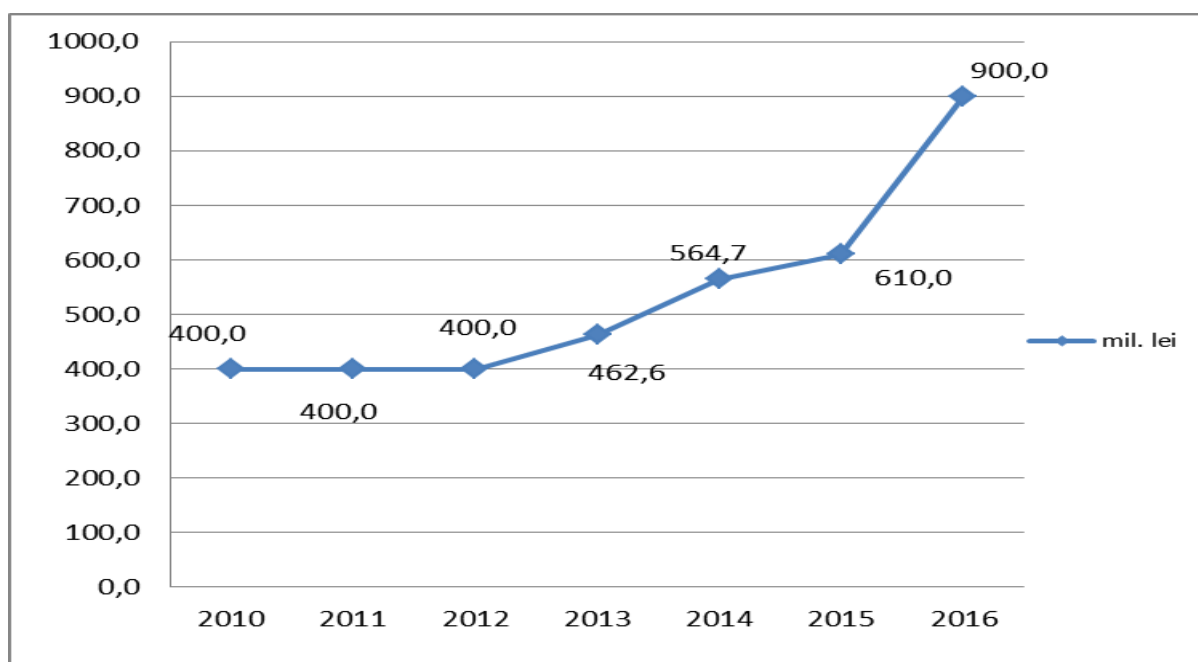
efectivului mediu de animale și păsări, precum și sporului în greutate a bovinelor și porcinelor. În gospodăriile populației volumul producției (creșterii) vitelor și păsărilor a rămas la nivelul anului precedent.

Producția de lapte a crescut cu 0,3%, inclusiv în întreprinderile agricole - cu 4,6% în gospodăriile populației - cu 0,1%, drept urmare creșterii productivității vacilor atât în întreprinderile agricole (cu 5,2%), cât în gospodăriile populației (cu 1,7%).

Producția de ouă în gospodăriile de toate categoriile a crescut cu 9,2% în rezultatul majorării șeptelului de găini-ouătoare în întreprinderile agricole (cu 28%).

Subvenționarea producătorilor agricoli se realizează prin intermediul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, creată în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare în 2010. Procesul de alocare a subvențiilor este reglementat prin Regulamentul anual privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli.

Figura 3. Fondul de subvenționare a producătorilor agricoli

Sursa: AIPA

Prin urmare, în ultimii 5 ani, Fondul de subvenționare – cu contribuția substanțială a partenerilor externi de dezvoltare a înregistrat un caracter vădit progresiv: de la 280 mil. lei în 2010 – la 900 mil. lei în 2016.

În total, în perioada de referință au fost acceptate peste 20 mii dosare, fiind achitată beneficiarilor circa 3,0 mlrd lei.

Mijloacele Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, a constitui 900 mil. lei, inclusiv 387,6 mil. lei din contul Programului ENPARD Moldova - Suport pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, ce a fost diminuat cu 180,0 mil. lei o dată cu modificarea și completarea Legii bugetului de stat pentru anul 2016.

Domeniile de sprijin financiar au fost revizuite integral și racordate la necesitatea realizării obiectivelor de guvernare asumate în cadrul Programului de activitate a Guvernului pentru anii 2016-2018 și a altor documente de politici strategice din sector, ce vizează eficientizarea procesului de acordare a subvențiilor în agricultură prin direcționarea acestora spre domenii cu un potențial de producție cu valoare adăugată înaltă și pentru a spori productivitatea agriculturii și competitivitatea producției agricole.

Prin urmare, reieșind din direcțiile de subvenționare stabilite prin proiectul legii bugetului de stat pe anul 2016 – derivate din Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020 și reieșind din impactul/eficacitatea utilizării fondului de subvenționare a producătorilor agricoli în anul 2015, devine imperială asigurarea unei continuități a proceselor demarate din anul 2010, propunând direcționarea acestor mijloace reieșind din prevederile documentelor de politici asumate spre realizare de către Guvern.

Astfel, producătorii agricoli care au depus dosare pentru subvenționare în 2016 și care s-au încadrat în limita fondului de subvenționare au fost subvenționați. Producătorii agricoli care nu s-au încadrat în limita fondului din acest an vor fi subvenționați în 2017.

Menționăm că pentru anul 2016 s-a reușit alocarea și achitarea subvențiilor pentru agricultori în mărime de 700 mil. lei, suma alocată fără precedent pentru fondul de subvenționare. De asemenea, odată cu valorificarea integrală a fondului, au fost realizați o serie de indicatori ai programului ENPARD, fapt ce va determina accesarea celei de a doua tranșe din cadrul acestui program, în anul 2017.

Tabelul 1. Executarea mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016 (la situația din 30 decembrie)

Măsuri de subvenționare	Datorii 2014, achitate în 2016		Datorii 2015, achitate în 2016		Dosare 2016 achitate la		Executat Total	
	nr. de dosare achitate	mijloacele achitate, mii lei	nr. de dosare achitate	mijloacele achitate, mii lei	nr. de dosare achitate	mijloacele achitate, mii lei	nr. de dosare achitate	mijloacele achitate, mii lei
Subvenționarea investițiilor pentru producerea legumelor și fructelor pe teren protejat			142	22356,1	9	1766,2	151	24122,3
Susținerea înființării, modernizării și defrișării plantațiilor pomicole	2	1195,9	416	51254,4	223	37557,1	641	89985,1
Susținerea înființării, modernizării și defrișării plantațiilor viticole			232	21034,3	159	20423,6	391	41540,2
Stimularea și subvenționarea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional	3	33,0	999	68919,1	554	46454,8	1 556	115406,9
Stimularea investițiilor în utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice	1	9,5	77	22148,9	16	9 719,2	94	32404,0
Stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora	1	9466,0	43	23943,8	8	4 243,7	52	38647,5
Stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebancare	6	163,7	1107	61019,7	165	15535,4	1 278	76718,8
Stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură			78	6182,1	64	8317,6	142	14499,7
Stimularea investițiilor în dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare	1	4500,0	210	97203,4	67	40162,2	278	141105,0
Stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Stimularea investițiilor pentru consolidarea terenurilor			3	15,6	2	15,2	5	30,8
Stimularea și subvenționarea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare			49	4353,7	177	21813,3	226	25567,6

Subvenționarea producătorilor agricoli pentru compensarea cheltuielilor de irigare			137	10330,9	33	2870,5	170	13201,4
Stimularea și subvenționarea investițiilor pentru procurarea echipamentului no-till, mini-till			108	15011,7	108	18401,9	216	33177,1
Stimularea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice					12	596,0	12	596,0
Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale			28	3315,8	41	4159,0	69	7474,8
Servicii de consultanță și formare					2	4,0	2	4,0
Subsidii acordate întreprinderilor de stat și municipale nefinanciare (Transnistria)					3	281,8	3	281,8
Susținerea financiară a producătorilor de fructe, în scopul diminuării impactului negativ ca urmare a restricțiilor impuse de Federația Rusă	109	42 971,5		42971,5		0,0	109	42971,5
TOTAL	123	58339,6	3629	450061,0	1 643	232321,5	5395	697734,5

În rezultatul aplicării în anul 2017 a *Legii cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli*, aprobată recent de către parlament, depunerea noilor dosare se preconizează să înceapă fără întârzieri.

Legea va asigura continuitatea proceselor de susținere financiară din partea statului, direcționând aceste mijloace reieșind din prevederile documentelor de politici, care confirmă importanța pe care o atribuie sectorului agroalimentar, precum și mediului rural, respectiv, dezvoltării acestora pe termen lung.

Odată cu implementarea legii, politica statului în domeniul susținerii producătorilor agricoli din Fondul de subvenționare a producătorilor agricoli va fi bazată pe principii clar definite, bazate pe calcule, pe analize economice, cu mecanisme de evaluare a impactului și nu în ultimul rând cu previziuni clare pe termen cel puțin mediu.

Astfel, începând cu 2017 sistemul de subvenționare va fi reglementat în baza Legii. Totodată, este de menționat faptul că prin prisma Legii va fi posibilă perfecționarea sistemului de subvenționare a producătorilor agricoli din RM, ajustarea acestuia la bunele practici europene, mai cu seamă:

- planificarea și stabilirea măsurilor de sprijin pasibile de subvenționare conform Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, asigurând astfel, o continuitate a măsurilor de sprijin;
- fixarea principiului de formare a Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural;
- implementarea unui sistem nou de monitorizare a rezonabilității costurilor investițiilor, în vederea neadmiterii majorării artificiale a valorii investițiilor;
- facilități pentru tinerii fermieri și măsuri de stimulare a producătorilor autohtoni de utilaje și echipament;
- acordarea subvenției pentru investiția efectuată și aplicarea treptată, începând cu 2020, a plăților directe la hectar de teren prelucrat;
- înviorarea climatului de afaceri în zonele geografice defavorizate;
- susținerea tinerilor producători agricoli/femeilor, prin majorarea cuantumului subvențiilor, posibilitatea acordării subvențiilor în avans.

1.3 Provocările și problemele principale

Agricultura în Republica Moldova este o activitate volatilă și foarte vulnerabilă la riscuri, fiind susceptibilă la factori naturali precum înghețurile, inundațiile, secetele, eroziunile și căderile de grindină. Reducerea dependenței de astfel de fenomene este o provocare majoră a sectorului pe termen mediu și lung. Alte provocări, inclusiv pe termen mediu, sunt:

- Insuficiența capacităților de analiză, monitorizare și evaluare a gradului de realizare a acțiunilor stipulate în documentele de politici strategice, atât cu acoperire națională, cât și sectorială;
- Identificarea și monitorizarea asistenței externe acordată complexului agroindustrial de către comunitatea internațională, precum și evaluarea gradului de absorbție a acesteia;
- Implementarea legislației întru asigurarea inofensivității produselor alimentare de origine vegetală;
- Modernizarea lanțului agroalimentar și furajer, în vederea respectării cerințelor comunitare de calitate și siguranță a produselor de origine animală;
- Sporirea competitivității producției vitivinicole și majorarea exportului acesteia, prin diversificarea piețelor de desfacere;
- Modernizarea exploatațiilor agricole, a întreprinderilor de procesare, precum și dezvoltarea marketingului produselor agroalimentare, prin cooperare/asociere dintre producători;
- Dezvoltarea și diversificarea piețelor locale și a exporturilor de produse agricole ecologice;
- Diminuarea degradării resurselor funciare prin modernizarea și extinderea sistemului de îmbunătățiri funciare;
- Optimizarea sistemului de subvenționare în agricultură, precum și evaluarea cantitativă/calitativă continuă a impactului generat de măsurile de susținere a agricultorilor de către stat;
- Monitorizarea administrării patrimoniului statului din cadrul întreprinderilor de stat, al societăților pe acțiuni cu cotă de participare a statului și a instituțiilor publice din subordinea Ministerului;
- Dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici din cadrul Ministerului și identificarea metodelor de motivare a acestora în vederea realizării integrale a atribuțiilor funcționale ce le revin.

Soluționarea acestor provocări va asigura trecerea la o agricultură modernă, concomitent făcând posibilă și stoparea trendului de descreștere a ponderii exporturilor producției agricole. Printre alte probleme critice ale sectorului, ce trebuie abordate pe termen mediu, pot fi menționate:

- Lipsa alocațiilor bugetare, în special pentru renovarea bazei tehnico–materiale, precum și lipsa investițiilor capitale pentru renovarea patrimoniului;
- Acoperirea financiară insuficientă a Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli;
- Dezvoltarea nesemnificativă a segmentelor lanțului valoric a produselor agricole cu valoare adăugată înaltă;
- Lipsa infrastructurii de vânzări, atât la nivel național cât și local;
- Lipsa unei platforme moderne de comerț creează dificultăți în vânzarea produselor agroindustriale;
- Lacunele structurale din cadrul industriei vitivinicole nu permit identificarea unor soluții pe termen mediu și lung de îmbunătățire a calității producției vitivinicole;
- Asigurarea insuficientă a siguranței produselor agroalimentare;
- Siguranța insuficientă a producției agroindustriale autohtone;

- Insuficiența măsurilor de sporire a securității alimentare;
- Protecția insuficientă a terenurilor agricole de influența riscurilor naturale;
- Fragmentarea excesivă a terenurilor agricole provoacă scăderea randamentului producției prin nerespectarea tehnologiilor de cultivare și degradarea solului;
- Starea avariată a barajelor lacurilor de acumulare;
- Lipsa unei abordări integrate și comprehensive cu privire la utilizarea eficientă a potențialului deșeurilor agricole;
- Insuficiența specialiștilor în domeniu.

1.4 Prioritățile pe termen mediu

- Implementarea prevederilor documentelor de politici strategice cu arie națională, precum și a celor aferente dezvoltării sectorului;
- Implementarea reformei siguranței alimentelor;
- Restructurarea și modernizarea sectorului vitivinicol;
- Susținerea dezvoltării unei infrastructuri de piață moderne;
- Implementarea agriculturii conservative;
- Reforma sectorului de producere a cărnii și laptelui;
- Susținerea dezvoltării producției de energie regenerabilă din deșeuri agricole;
- Reorganizarea resurselor existente în cercetare;
- Reorganizarea sistemului de subvenții în agricultură;
- Valorificarea oportunităților de export oferite prin prisma DCFTA cu UE;
- Stimularea asocierii producătorilor agricoli în grupuri de producători și asociații;
- Implementarea sistemelor informaționale de bază pentru susținerea funcționării lanțului alimentar.

Integrarea europeană – prin prisma legislației comunitare și a standardelor europene:

- Aproximarea legislației naționale la cerințele și standardele UE (50 procente din acqu comunitar constituie agricultura și industria alimentară);
- Implementarea cerințelor de siguranță și calitate alimentară, sisteme de control, ș.a. domenii aferente sectorului agroindustrial (HACCP, GAP, ISO);
- Investiții majore în modernizarea și restructurarea lanțului alimentar și furajer.

2. Descrierea structurii instituționale

În cadrul sectorului agricol, activează 7 autorități publice la nivel central, precum și direcțiile agricole din subordinea Consiliilor raionale. MAIA supraveghează activitatea a 13 instituții publice, 45 societăți pe acțiuni și 42 întreprinderi de stat din domeniul agricol.

2.1 Structura instituțională curentă

AGRICULTURA, GOSPODĂRIA SILVICĂ, GOSPODĂRIA PISCICOLĂ ȘI GOSPODĂRIA APELOR				
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare reprezintă actorul cheie din cadrul sectorului, și este responsabil de elaborarea și implementarea politicilor în astfel de domenii precum agricultura produselor vegetale, animale, viticultura, siguranța alimentelor etc.</p>	<p>Agencia Moldsilva este AAPC independentă de MAIA, și este responsabilă de elaborarea și implementarea politicilor în domeniul forestier.</p>	<p>Ministerul Mediului este AAPC responsabil de managementul și rezervarea resurselor naturale, inclusiv a resurselor de apă utilizate pentru irigație.</p>	<p>Unitățile Administrative – Teritoriale*</p>	<p>Fondul Provocările Mileniului</p>
<p><u>Instituții publice cu funcții de control și supraveghere:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (prin Legea nr. 249 din 24 octombrie 2013 a trecut în subordinea directă a Guvernului); • Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „Intehagro”; • Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice; • Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante. 	<p><u>Instituții publice (funcții de control și supraveghere):</u></p>	<p><u>Instituții publice (funcții de control și supraveghere):</u></p> <p>Agenția „Apele Moldovei” este instituția publică responsabilă de elaborarea și implementarea politicii în domeniul irigației, gestionării integrate a resurselor de apă și protecției contra inundațiilor</p>	<p><u>Instituții publice (funcții de control și supraveghere):</u></p> <p>Direcțiile agricole din teritoriu</p>	<p><u>Instituții publice (funcții de supraveghere):</u></p> <p>Instituția Publică „Fondul Provocările Mileniului” coordonează procesele de implementare a programelor finanțate de Corporația Provocările Mileniului</p>
<p><u>Instituții cu funcții de reglementare:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură; • Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice. 				
<p><u>Instituții ce prestează servicii (inclusiv de învățământ):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Î.S. „Centrul Informațional Agricol”; • Revista „Agricultura Moldovei”; • ÎS „Centrul Național de Verificare și Certificare a Producției Vegetale și Solului”; • Universitatea Agrară de Stat. 	<p><u>Instituții ce prestează servicii:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 14 întreprinderi pentru silvicultură; • 4 întreprinderi silvo-cinegetice; • Rezervația naturală „CODRII”; • Rezervația naturală „PĂDUREA DOMNEASCĂ”; • Rezervația naturală „PLAIUL FAGULUI”; • Rezervația naturală „PRUTUL DE JOS”; • Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Chișinău. 	<p><u>Instituții ce prestează servicii:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 12 Stațiuni Tehnologice de Irigare • Institutul de Proiectări de Stat „Iprocom”, Chișinău; • Î.S. Institutul de Proiectare a Sistemelor de Gospodărire a Apelor „Acvaproiect”, Chișinău; • Î.S. „Direcția bazinieră de gospodărire a apelor”, Chișinău; • Întreprinderea Interraională de Stat „Acva-Nord”, Soroca; • Î.S. „Sectorul de reparație a fântânilor arteziene din Chișinău”, Cricova; • Î.S. „Centrul de instruire și producție”, Chișinău; • Direcția interraională de exploatare a apeductului „Soroca- 	<p><u>Instituții ce prestează servicii:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Depozite pentru pesticide și erbicide 	

		Bălți”, Soroca; • Î.S. „Direcția pentru canale din Ciurmai”, s. Ciurmai, r-nul Taraclia.		
<u>Alte institutii supravegheate (ÎS, SA):</u> • 42 Întreprinderi de Stat; • 45 Societăți pe Acțiuni.	<u>Alte institutii supravegheate (ÎS, SA):</u>	<u>Alte institutii supravegheate (ÎS, SA):</u> 2 Societăți pe Acțiuni	<u>Alte institutii supravegheate (ÎS, SA):</u>	

2.2 Schimbările instituționale planificate

Sectorul agroindustrial este subiect al unei reforme și reorganizări instituționale importante, orientate către reconcilierea între necesitatea de a reduce cheltuielile în cadrul bugetului de austeritate și prioritățile declarate de eficientizarea și direcționarea mai bună a susținerii pentru producătorii agricoli. Pe termen mediu, în domeniul agriculturii se preconizează următoarele schimbări instituționale:

Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare inițiază reorganizarea ÎS „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor”, Maximovca, Anenii Noi, prin fuziunea (absorbția) ÎS pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid”, Orhei și ÎS „Centrul de Reproducere a Păsărilor Abaclia”, Basarabeasca, care va fi succesoare de drepturi și obligațiuni ale întreprinderilor absorbite, cu modificarea denumirii întreprinderii absorbante în ÎS „Centrul Național de Resurse Genetice Animale”, Maximovca, Anenii Noi. Denumirea noii întreprinderi corespunde misiunii pentru care s-a propus această reorganizare, și anume: regenerarea, conservarea, păstrarea și utilizarea rațională a fondului genetic de animale, implementarea rezultatelor cercetărilor științifice în producerea și valorificarea produșilor crescuți în exploatațiile și fermele de diferite capacități și forme de proprietate din republică. Referitor la întreprinderile de stat absorbite acestea vor activa într-un sistem integrat de domeniu în care se va produce ameliorarea și reproducția animalelor de fermă și implementarea tehnologiilor de creștere, exploatare și nutriție a acestora.

În rezultatul reorganizării, Întreprinderea absorbantă este finanțată din surse financiare alocate din bugetul de stat pentru crearea, menținerea, păstrarea și regenerarea fondului genetic de animale și venituri proprii parvenite din produsele crescute și prestările de servicii de domeniu acordate fermierilor care produc lapte, carne de porc și bovină.

De asemenea, este în proces de avizare proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la reorganizarea unor întreprinderi de stat ce prevede:

- reorganizarea ÎS „Centrul Informațional Agricol”, Chișinău și ÎS „Stația de Stat pentru Încercarea Mașinilor”, Chișinău prin fuziune (contopire) în ÎS „Registrul Agricol”, Chișinău, nou creată, care va fi succesoare de drepturi și obligații ale întreprinderilor contopite;
- reorganizarea ÎS Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”, Chișinău, prin fuziunea (absorbția) ÎS Institutul de Proiectări „Indalproiect”, Chișinău, care va fi succesoare de drepturi și obligații ale întreprinderii absorbite;
- reorganizarea ÎS „Administrare Generală” prin fuziunea (absorbția) ÎS Stațiunea Didactico - Experimentală „Petricani”, Chișinău, Întreprinderii Agricole de Stat „Dumbrava-Vest”, Chișinău, Întreprinderii Agricole de Stat „Flori”, Sângera, Chișinău, și Întreprinderii Agricole de Stat „Serele” din Chișinău, care va fi succesoare de drepturi și obligații ale întreprinderilor absorbite.

Realizarea proiectului dat nu implică cheltuieli financiare publice.

3. Analiza programelor de cheltuieli în domeniul agriculturii, gospodăriei silvice, gospodăriei piscicole și gospodăriei de vânătoare, 2017– 2019

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
<p>Programul I „DEZVOLTAREA AGRICULTURII” cuprinde 7 subprograme: 01 „Politici și management în domeniul agriculturii”, 02 „Dezvoltarea durabilă a sectoarelor fitotehnie și horticultură”, 03 „Reproducția, creșterea și sănătatea animalelor”, 04 „Dezvoltarea viticulturii și vinificației”, 05 „Subvenționarea producătorilor agricoli”, 06 „Securitate alimentară” și 08 „Sisteme de irigare și desecare”.</p>					
<p>Subprogramul 1.1. „Politici și management în domeniul agriculturii” cuprinde activitățile ministerului și ale instituțiilor din subordine, responsabile de elaborarea politicilor din domeniu și monitorizarea implementării lor.</p>					
<p>Scopul subprogramului: Sector agroindustrial durabil, cu un management eficient al resurselor umane, financiare și materiale.</p>					
<p>A. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Capacități insuficiente de formulare/planificare/ bugetare a politicilor strategice în domeniul agrar; • Necesitatea creării unui cadru normativ armonizat la rigorile standardelor UE cu referire la reglementarea normelor de calitate, control, etichetare, plasare pe piață, importul și exportul produselor. <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Armonizarea legislației naționale la nivelul standardelor UE, prin transpunerea a 67 de acte comunitare în legislația națională în perioada anilor 2017-2019 (<i>Ordinul MAIA nr. 74 din 27.04.2015 cu privire la aprobarea Planului de armonizare a legislației fitosanitare, veterinară și bunăstării animalelor pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE, pentru anii 2015-2017</i>); • Organizarea procesului sistematic și planificat de dezvoltare profesională continuă prin instruirea anuală a 65% din numărul total de angajați. 	<p>A. Acțiuni curente</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sporirea competențelor personalului, a nivelului de realizare a obiectivelor strategice ale Ministerului prin instruire interne și externe, precum și evaluarea impactului acestora (<i>Planul semestrial de instruire a colaboratorilor aparatului central al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare</i>); • Ajustarea cadrului legislativ național și acoperirea vidului legislativ la nivel național prin reglementarea cerințelor față de calitate și siguranța produselor (<i>Planul de armonizare a legislației fitosanitare, veterinară și bunăstării animalelor pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE, pentru anii 2016-2018</i>); • Instruirea personalului implicat în procesul de armonizare a legislației; • Coordonarea programelor în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale și asigurarea respectării legislației în domeniu; <p>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficientă a resurselor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortificarea rolului Ministerului în procesul elaborării, monitorizării și asigurării implementării politicilor în domeniu. <p>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2017-2019</p>	22119,3	22000,0	22000,0	<ul style="list-style-type: none"> • 60% din actele armonizate la legislația UE (nonanimală) aprobate; • 50% a normelor sanitar-veterinare aprobate; • 65% din funcționarii publici instruiți; • 30 acte armonizate la legislația UE (nonanimală) elaborate; • 21 norme sanitar-veterinare elaborate; • 65 funcționari publici instruiți; • Costul unui angajat implicat în armonizarea actelor la legislația UE (nonanimală); • Costul unui angajat implicat în elaborarea normelor sanitar-veterinare
Total pe subprogram		22119,3	22000,0	22000,0	
<p>Subprogramul 1.2. „Dezvoltarea durabilă a sectoarelor fitotehnie și horticultură” include activități în vederea testării soiurilor noi de plante, menținerea suprafeței protejate de căderi de grindină și extinderea acesteia, sporirea productivității și competitivității prin a majora investițiile și a îmbunătăți accesul produselor vegetale la piață.</p> <p>Scopul subprogramului: Producție fitotehnică și horticola competitivă cantitativ și calitativ, cu costuri mai reduse și profit ridicat, în condițiile ameliorării însușirilor și funcțiilor solurilor în cadrul agroecosistemelor, reproducerii largite a procesului de pedogeneză și protecției mediului.</p>					

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
<p><u>În domeniul testării soiurilor de plante</u></p> <p>A. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Număr insuficient de soiuri noi cu potențial productiv înalt, introdus în circuitul agricol; • Baza tehnico-materială depășită a Comisiei de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante. <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Majorarea numărului de soiuri noi cu potențial productiv înalt, înscrise în Catalogul Soiurilor de Plante, cu circa 220 unități anual; • Renovarea bazei tehnico-materiale a Comisiei de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante prin procurarea utilajului și tehnicii agricole de uz special și general; • Proiectarea și construcția unui depozit cu atmosfera controlată pentru păstrarea mostrelor de semințe necesare pentru testarea soiurilor la DUS; • Reconstrucția capitală a unui depozit pentru păstrarea produselor agricole și tehnicii experimentale. 	<p>A. Acțiuni curente</p> <ul style="list-style-type: none"> • Testarea soiurilor noi la Valoarea Culturală și Utilizare (VCU), Distinctivitate – Uniformitate – Stabilitate (DUS), conform cerințelor Uniunii Internaționale pentru protecția soiurilor de plante (UPOV), cu înregistrarea ulterioară a soiurilor performante în Catalogul Soiurilor de Plante și protecția juridică a soiurilor (<i>Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020, HG nr. 409 din 04.06.2014</i>); • Procurarea unei combine pentru recoltarea suprafețelor de uniformizare, 2 semănători experimentale, un plug, o remorcă și alte alt utilaj agricol. <p>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea procedeelelor avansate de testare 	13855,4	13819,3	13819,4	<ul style="list-style-type: none"> • 88% din soiuri testate la valoarea culturală și utilizare; • 12% din soiuri testate la criteriile de brevetabilitate; • 1200 soiuri testate la valoarea culturală și utilizare anual; • 150 soiuri noi testate la criterii de brevetare anual; • 220 soiuri înregistrate anual în Catalogul Soiurilor de Plante; • 1500 Cataloage a Soiurilor de Plante editate anual; • Costul testării unui soi de plante; • Costul editării unui Catalog al Soiurilor de Plante; • O combină pentru recoltarea suprafețelor de uniformizare procurată; • 2 semănători experimentale și alte utilaje agricole procurate anual.
<p><u>În domeniul protejării terenurilor agricole de căderi de grindină</u></p> <p>A. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Necesitatea asigurării protecției terenurilor agricole contra căderilor de grindină pe zonele neacoperite. <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Protejarea împotriva grindinei a suprafeței de 1486,0 mii ha terenuri agricole către anul 2019; • Majorarea suprafeței de teren protejat cu 420,0 mii ha 	<p>A. Acțiuni curente</p> <ul style="list-style-type: none"> • Menținerea suprafeței protejate contra căderilor de grindină la nivel de 1486,0 mii ha (<i>Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020, HG nr. 409 din 04.06.2014</i>); • Menținerea a 115 puncte de influențe rachetare. <p>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Achiziția a 2 licențe pentru sistemul automatizat de control a radarelor meteorologice și a utilajului tehnic necesar (pentru Ceadâr-Lunga și Ștefan-Vodă); • Achiziția a 8 receptoare digitale, care vor fi montate în blocul emițător – receptor la 8 unități speciale funcționale (Edineț, Sorooca, Sîngerei, Cornești, Călărași, Ștefan-Vodă, Cimișlia, Ceadâr-Lunga). <p>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2017-2019</p>	82197,1	81798,1	81798,1	<ul style="list-style-type: none"> • Eficiența fizică tehnologică garantată de protecție antigrindină – 75%; • 1486,0 mii ha terenuri agricole protejate contra căderii de grindină; • 115 puncte de influențe rachetare menținute către anul 2019; • 2 licențe achiziționate; • 8 receptoare digitale achiziționate; • Costul unui hectar de lucrări de protecție antigrindină.

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
<p>În domeniul producției vegetale</p> <p>A. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insuficiența tehnologiilor de cultură a plantelor agricole, ce vor diminua impactul negativ al schimbărilor climatice nefavorabile și reducerea costurilor de producție; • Valorificarea insuficientă a potențialului de producere din punct de vedere cantitativ și calitativ în sectorul horticola; • Ponderea mare a suprafețelor de plantații pomicole cu termenul de exploatare efectiv depășit; • Infrastructură post-recoltare insuficientă, care determină valoarea adăugată a produsului horticola; • Asigurarea insuficientă a pieței interne cu producție legumicolă autohtonă în perioada noiembrie-mai și ponderea înaltă a legumelor importate; • Gradul înalt de răspândire a dăunătorilor cu dezvoltare în masă; <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea productivității medii: <ul style="list-style-type: none"> - la fructe până la 6,0 t/ha în 2019; - la legume până la 11 t/ha în 2019; - la culturi de bostănărie până la 11 t/ha în 2019; - pentru cartof până la 12 t/ha în 2019. • Diminuarea și menținerea ponderii suprafețelor de rod de la 80% la 75% în 2019, în baza înființării anuale a 5300 ha plantații tinere, în paralel cu defrișarea; • Reînnoirea potențialului pomicol productiv, prin casarea și defrișarea a cca 10 000 ha plantații cu termenul depășit până în 2019; • Organizarea și desfășurarea expozițiilor și festivalurilor specializate; • Asigurarea durabilității sistemului de consultanță în agricultură, prin finanțare a 100% a activității din bugetul de stat; 	<p>A. Acțiuni curente</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementarea în producere a unor tehnologii moderne de cultivare a plantelor (inclusiv agricultura conservativă) și varietăți cu rezistență sporită la factorii climatici (<i>Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020, HG nr. 409 din 04.06.2014</i>); • Crearea, omologarea și menținerea fondului genetic; • Promovarea producerii legumelor pe teren protejat, în vederea producerii acestora în perioada extra-sezon; • Asigurarea măsurilor de protecție a plantelor contra daunelor de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; • Monitorizarea continuă a apariției și răspândirii dăunătorilor pe fâșiile verzi de-a lungul traseelor naționale (ANSA); • Implementarea proiectului „Agricultura Competitivă” (<i>Proiectul "Agricultura Competitivă în Moldova"</i>): <ul style="list-style-type: none"> - consolidarea capacității țării de a gestiona agenda complexă privind siguranța alimentară; - creșterea nivelului de organizare a fermierilor și îmbunătățirea infrastructurii post-recoltare; - promovarea adoptării practicilor durabile de gestionare a solului de către fermieri. • Implementarea proiectului „Livada Moldovei” (<i>Proiectul "Livada Moldovei"</i>) • Finanțarea publicației periodice Revista „Agricultura Moldovei”; • Prestarea serviciilor de consultanță rurală în localitățile Republicii Moldova (<i>Strategia de dezvoltare a serviciilor de extensiune rurală pentru anii 2012-2017; Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020, HG nr. 409 din 04.06.2014</i>); • Promovarea produselor de origine vegetală autohtone, atât pe piețele din țară, cât și pe cele de peste hotare, prin organizarea expozițiilor și desfășurarea festivalurilor specializate. 	1907,2	1907,2	1907,2	<ul style="list-style-type: none"> • 50% a vânzărilor de produse agroalimentare cu valoare adăugată; • 3,5 t/ha productivitatea culturilor cerealiere în anul 2019; • Reducerea costurilor de producție la cultivarea plantelor cerealiere: <ul style="list-style-type: none"> - grâu până la 2000 lei/t în 2019; - porumb până la 2100 lei/t în 2019. • Creșterea productivității medii: <ul style="list-style-type: none"> - la fructe până la 6,0 t/ha în 2019; - pentru legume până la 11 t/ha în 2019; - la culturi de bostănărie până la 11 t/ha în 2019; - pentru cartof până la 12 t/ha în 2019. • 5300 ha livezi plantate; • 75% din suprafețele pomicole menținute pe rod; • 20% material săditor fructifer devirusat către anul 2019; • 10 mii ha plantații cu termenul depășit casate și defrișate; • 147,6 ha anual constituie fondului genetic pomicola; • Gradul de implementare în producție a soiurilor recent înregistrate – 80% anual; • 70% fâșii forestiere tratate; • 100 tratamente fitosanitare cu produse biologice de protecție s plantelor către anul 2019; • 100% fâșii verzi de-a lungul traseelor naționale monitorizate de apariției și răspândirea dăunătorilor; • 50% din beneficiarii de credite din cadrul programului IFAD au raportat creștere a veniturilor; • 25% din afacerile noi finanțate (din numărul total) (IFAD VI); • 30% din afacerile administrate de femei finanțate (din numărul total); • 545 afaceri finanțate de IFAD VI în anul
		1000,0	612,8	612,8	
		218131,7	18900,0	13049,0	
		10000,0	10000,0	10000,0	
		470,8	470,8	470,8	

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
<ul style="list-style-type: none"> • Monitorizarea și combaterea răspândirii dăunătorilor cu dezvoltare în masă pe 100% fâșii verzi de-a lungul traseelor naționale și tratarea a 70% fâșii forestiere adiacente traseelor naționale infestate către anul 2019; • Sporirea productivității și competitivității produselor agricole prin atragerea investițiilor și îmbunătățirea accesului la piață. 	<p><u>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Finalizarea Proiectului de Servicii Financiare Rurale și Dezvoltarea Businessului Agricol (IFAD V) • Implementarea Programului Rural de Reziliență Economico - Climatică Incluzivă (IFAD-VI) (<i>Programul Rural de Reziliență Economico - Climatică Incluzivă (IFAD-VI)</i>): <ul style="list-style-type: none"> - Crearea a 12 Școli de câmp pentru fermieri în domeniul Agriculturii Conservative; - Asistență financiară la procurarea tehnicii agricole în domeniul agriculturii conservative și agriculturii ecologice; - Instruirea producătorilor agricoli în domeniul tehnologiei conservative No-till și Mini-till de lucrare a solului; • Ajustarea sortimentului horticol în conformitate cu cerințele pieței (<i>Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020, HG nr. 409 din 04.06.2014</i>); • Defrișarea plantațiilor multianuale pomicele cu termenul de exploatare depășit și reintroducerea lor în circuit prin plantarea plantațiilor tinere; • Revizuirea cadrului normativ existent pentru a crea premise legale care ar încuraja producerea materialului săditor fructifer devirusat. • Promovarea efectuării tratamentelor fitosanitare cu produse biologice de protecție a plantelor de către ANSA; • Specificarea asortimentului, dozei, termenului de utilizare a insecticidelor în tratamentele fitosanitare – ANSA. <p><u>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2017-2019</u></p>	364,1	54692,3	56447,0	<p>2017;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 400 persoane ce au beneficiat de asistență tehnică/ instruire privind tehnologiile de producere și post-recoltare (IFAD VI) anual; • 16 proiecte de infrastructură finanțate de IFAD către anul 2019; • 400 locuri noi de muncă create anual cu susținerea IFAD; • Valoarea investițiilor raportată la unitate de angajat (IFAD - VI); • 20% din afaceri monitorizate în perioada post – creditare prin IFAD; • 30% afaceri administrate de femei și finanțate de IFAD – VI; • Nivelul stabilizat de producție de mere, prune și struguri în rândul beneficiarilor de granturi compensatorii (MAC-P); • Numărul grupurilor de producători create cu suportul proiectului MAC-P; • 35 grupuri de producători finanțați (AIPA-MAC-P); • 100% acțiunilor specifice de siguranță alimentară în vederea apropierii de cerințele UE privind măsurile sanitare și fito-sanitare realizate (SPS) (MAC-P); • 74095 mii lei pentru procurarea tehnicii și echipamentului agricol (AIPA-MAC-P); • Ponderea sumei debursate din contul Proiectului Livada Moldovei; • 81 fabrici de procesare a producției horticole reutilitate și modernizate (Livada Moldovei) • 8401,1 mii lei pentru echiparea unui laborator (Livada Moldovei); • 610 mii lei pentru un ha de plantații înființate și/sau modernizate (Livada Moldovei); • 100% servicii de consultanță tehnologică, de ordin juridic, financiar și

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
					marketing prestate, îmbunătățite; <ul style="list-style-type: none"> • 1000 informații, oferte și cereri plasate prin SIMA-PACT; • 49,96 lei pentru un serviciu prestat de consultanță tehnologică, de ordin juridic, financiar și marketing.
Total pe subprogram		488311,5	223335,2	188818,9	
<p>Subprogramul 1.3. „Creșterea și sănătatea animalelor” include o serie de măsuri privind dezvoltarea sectorului zootehnic: creșterea animalelor, inclusiv a celor de rasă, implementarea tehnologiilor moderne de întreținere, nutriție și reproducție a animalelor, utilizarea resurselor genetice cu un potențial înalt de productivitate, măsuri epizootice de asigurare a sănătății animalelor. Aceste măsuri sunt realizate de către ÎS pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid”, „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor” și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.</p> <p>Scopul subprogramului: Riscurile pentru sănătatea umană și cea animală prevenite, eliminate sau reduse până la nivelurile admisibile.</p>					
<p>A. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asigurarea insuficientă a pieței interne cu producție autohtonă de origine animalieră; • Baza tehnică-materială învechită a fermelor zootehnice; • Ponderea insuficientă a animalelor de prăsilă în șeptel și calitatea genetică scăzută; • Lipsa unei baze genetice autohtone de rase specializate (bovine, ovine, caprine) și riscul sporit de introducere a animalelor cu diferite anomalii genetice ce reduc longevitatea de exploatare; • Riscul de contaminare a bolilor comune pentru om și animale (zoonoze). <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asigurarea pieței interne cu producție de origine animală competitivă după preț și calitate; • Ameliorarea capacităților genetice ale efectivelor prin încurajarea crescătorilor de animale la înființarea fermelor zootehnice de prăsilă; • Creșterea ponderii înșămânțărilor artificiale până la 50% către anul 2019, inclusiv bovine – 60%, porcine – 20%, ovine – 10%; • Reducerea riscului de îmbolnăvire a animalelor și infectarea populației. 	<p>A. Acțiuni curente</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementarea tehnologiilor moderne de obținere a producției de origine animală (<i>Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020, HG nr. 409 din 04.06.2014; Strategia națională de dezvoltare “Moldova 2020”, Legea nr. 166 din 11.07.2012;</i>) • Reproducerea animalelor prin aplicarea metodei moderne de înșămânțare artificială; • Crearea și menținerea fondului genetic al ÎS „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor” și al ÎS pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid” (<i>Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020, HG nr. 409 din 04.06.2014; Strategia națională de dezvoltare “Moldova 2020”, Legea nr. 166 din 11.07.2012;</i>) • Monitorizarea bolilor și imunizarea animalelor contra bolilor cu grad sporit de contaminare de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; • Implementarea programului de eradicare a rabiei la vulpi <p>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reducerea prețurilor de cost a producției agricole prin promovarea și implementarea în producție a tehnologiilor moderne de reproducție 	8151,7	8151,7	8151,7	<ul style="list-style-type: none"> • 5% anual sporește volumele de producție de carne, lapte, ouă; • 10% în perioada 2017-2019 se va majora productivitatea vacilor; • 65% ponderea înșămânțărilor artificiale a bovinelor către anul 2019; • 25% ponderea înșămânțărilor artificiale a porcine către anul 2019; • 0,3% ponderea înșămânțărilor artificiale a ovine către anul 2019; • 100% suine menținute în ciclul închis de producere la capacitatea de producere; • 75000 viței obținuți; • 75 capete de suine rasă pură obținute pentru reinnoirea fondului genetic cu; • 200 suine de hibridi birasiali obținute pentru reinnoirea fondului genetic; • 9 purcei obținuți la o fătare; • 10% gradul de ameliorare a productivității de lapte a taurinelor; • 1,6% cota taurinelor de prăsilă în șeptel; • Menținerea a 5% din efectivul matcă cu un nucleu genetic de rase; • 100% animale din sectorul asociat și privat vaccinate către anul 2019; • 1218 probe pentru testarea titrelor de anticorpi la rabie prin;

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
	(însămînțarea artificială, monta dirijată, transfer de embrioni), de nutriție, de întreținere a animalelor și utilizarea resurselor genetice cu un potențial înalt de productivitate. C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2017-2019				<ul style="list-style-type: none"> • 1218 probe pentru testarea prezentei marcherilor de tetraciclina; • 1218 vulpi necesare pentru testări; • 1585 probe pentru testarea prezenței anticorpilor prin reacția de imuno-fluorescentă; • 5 probe efectuate pentru titrarea vaccinului viu; • 1120386 momeli vaccinale achiziționate contra rabiei la vulpi.
Total pe subprogram		25151,7	25951,7	26151,7	
<p>Subprogramul 1.4. „Dezvoltarea viticulturii și vinificației” prevede implicarea directă în realizarea acțiunilor a Oficiului Național al Viei și Vinului, Unității Consolidate pentru Implementarea și Monitorizarea Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol, instituțiilor care contribuie la dezvoltarea echilibrată și durabilă a sectorului vitivinicol. Programul include activități de elaborare de politici în domeniul vitivinicol, de control și monitorizare a respectării legislației în vigoare în domeniul fabricării, comercializării și stocării alcoolului etilic și a producției alcoolice, de monitorizare a mărcilor proprietate a statului, măsuri de implementare a restructurării sectorului vitivinicol, de realizare a activităților de dezvoltare și menținere a fondului genetic viticol în vederea creării de noi soiuri cu valoare biologică înaltă și sporirea productivității plantațiilor viticole.</p> <p>Scopul subprogramului: Sector vitivinicol dezvoltat și consolidat, vinuri moldovenești de calitate înaltă și tehnologii de producere moderne și competitive.</p>					
<p>A. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cadrul regulatoriu național privind sistemul de calitate pentru produsele vitivinicole parțial armonizat la regulamentele UE; • Inexistența unui sistem informațional consolidat al datelor din sectorul vitivinicol (Registru vitivinicol); • Volum insuficient de producție calitativă, omogenă de struguri, destinată exportului și procesării; • Posibilități reduse ale întreprinderilor din sectorul vitivinicol în efectuarea investițiilor capitale pentru modernizarea tehnologică; • Deficiențe în organizarea comercializării produselor vitivinicole (piața locală și internațională); • Lipsa cadrelor pregătite necesare sectorului vitivinicol; • Eficiența redusă a utilizării mărcilor proprietate a statului la produsele vinicole. <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea utilizării mărcilor proprietate a statului și reevaluarea listei, în vederea 	<p>A. Acțiuni curente</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extinderea suprafețelor plantațiilor moderne de viță de vie cu soiuri autohtone (<i>Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020, HG nr. 409 din 04.06.2014</i>); • Fondarea modulelor de plantații viticole destinate producției industriale a strugurilor de masă pentru export și celor pentru vin; • Monitorizarea defrișărilor și a plantării viței-de-vie; • Dezvoltarea fondului genetic viticol; • Reutilarea și modernizarea fabricilor de prelucrare a strugurilor și de producere a vinului; • Creșterea exporturilor de produse vitivinicole pe piața UE (<i>Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020, HG nr. 409 din 04.06.2014; Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2015-2018</i>); • Protejarea mărcilor de stat inclusiv reînnoirea înregistrării mărcilor la nivel internațional; • Crearea și implementarea Registrului vitivinicol în Republica Moldova (<i>Hotărârea Guvernului nr. 282 din 11.03.2016 „Cu privire la aprobarea</i> 	1595,6	1595,6	1595,6	<ul style="list-style-type: none"> • 30% va constitui exportul produselor vinicole pe piața UE către anul 2019; • 20% va constitui comercializarea produselor vinicole pe piața locală către anul 2019; • 1250 ha plantațiilor viticole moderne înființate anual; • 40 ha menținute ca fond genetic viticol; • 53 mărci protejate de stat; • Numărul de mărci cu înregistrare reînnoite la nivel internațional și protejate; • Proiectul „Programul de restructurare a sectorului vitivinicol” implementat: <ul style="list-style-type: none"> - 70% din sumă proiectului debursată; - suprafața plantațiilor viticole moderne majorate; - 12 fabrici de prelucrare a strugurilor și de producere a vinului reutilate și modernizate; - 9 întreprinderi conexe reutilate; - 11250,0 mii lei pentru modernizarea unei fabrici;

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
<p>eficientizării sistemului de protecție. Consolidarea și armonizarea cadrului regulatoriu pentru sectorul vitivinicol cu regulamentele UE;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crearea și implementarea sistemului de calitate pentru produsele vitivinicole (indicații geografice, denumiri de origine și brand de țară); • Majorarea suprafețelor plantațiilor viticole moderne cu 1250 ha anual, pînă în 2019; • Sporirea investițiilor capitale în modernizarea întreprinderilor vitivinicole; • Creșterea către anul 2019 a ponderii comercializării de produse vinicole pe piața locală pînă la 20% și pe piața UE cu 30%. 	<p><i>Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat „Registrul vitivinicol”;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizarea la scară largă a producerii vinurilor cu IGP și DOP (<i>Hotărârea Guvernului ne. 356 din 11.06.2015 „Cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Organizarea pieței vitivinicole”;</i>); • Implementarea Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol; • Diversificarea piețelor de desfacere prin asigurarea autenticității producției vinicole fabricate (Oficiul Național al Viei și Vinului); (<i>Programul de restructurare a sectorului vitivinicol</i>); • Organizarea manifestărilor naționale și internaționale pentru promovarea produselor vitivinicole cu suportul Fondului Viei și Vinului (Oficiul Național al Viei și Vinului); • Facilitarea înregistrării companiilor în programul de implementare a brandului de țară la produsele vitivinicole (Oficiul Național al Viei și Vinului). (<i>Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020, HG nr. 409 din 04.06.2014</i>) 	42289,5	15000,0	15000,0	<ul style="list-style-type: none"> - 6534,0 mii lei pentru reutilizarea unei industrii conexe; - 65 mii lei pentru plantarea unui ha de plantație de viță de vie. • Oficiul Național al Viei și Vinului: <ul style="list-style-type: none"> - 27% din volumul comercializat al produselor vitivinicole cu brandul de țară către anul 2019; - 11 manifestări naționale și internaționale desfășurate anual; - 30 companii înregistrate în programul de implementare a brandului de țară la produsele vitivinicole; - 40 companii înregistrate care produc produse vitivinicole cu IGP/DOP; - toate unitățile vinicole înregistrate în Registrul vitivinicol către anul 2019; - 500,0 mii lei pentru instruirea profesională a personalului din sectorul vitivinicol; - 95,0 mii lei pentru promovarea producției vitivinicole cu brandul de țară în medie pe o companie.
Total pe subprogram		89535,7	17766,2	17766,2	
<p>Subprogramul 1.5. „Subvenționarea producătorilor agricoli” prevede centralizarea datelor privind acordarea sprijinului financiar nerambursabil din partea statului producătorilor agricoli care realizează investiții în domeniul agroindustrial. Prin intermediul acestui program, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură acordă sprijin financiar pentru stimularea investițiilor pentru înființarea plantațiilor multianuale, stimularea creditării producătorilor agricoli, stimularea mecanismului asigurării riscurilor în agricultură, subvenționarea investițiilor pentru producerea legumelor în teren protejat, stimularea procurării tehnicii și utilajului agricol, precum și a echipamentului de irigare, stimularea investițiilor în dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare, stimularea investițiilor în utilizarea și renovarea fermelor zootehnice și stimularea procurării animalelor de prăsilă.</p> <p>Scopul subprogramului: Crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea durabilă a sectorului agroindustrial și integrarea economiei și a sectorului agroindustrial al Republicii Moldova în economia europeană, precum și al asigurării suficienței alimentare a țării și reducerii sărăciei în zonele rurale.</p>					
<p>A. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivelul redus de acces la resursele financiare necesare pentru realizarea investițiilor în agricultură; • Insuficiența Fondului de Subvenționare a producătorilor agricoli ce ar permite desfășurarea continuă și echitabilă a acordării subvențiilor producătorilor agricoli; • Lipsa unui program de subvenționare 	<p>A. Acțiuni curente</p> <ul style="list-style-type: none"> • Investiții în exploatațiile agricole pentru restructurare și adaptare la standardele Uniunii Europene: <ul style="list-style-type: none"> - stimularea investițiilor pentru producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii, tuneluri); - stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor 	870766,7	877824,9	877824,9	<ul style="list-style-type: none"> • 100% din Fondul de subvenționare a producătorilor agricoli valorificat; • Majorarea cu 15% a numărului de locuri noi de muncă creată; • 20% din ferme zootehnice renovate; • 3% din suprafețele pentru producerea legumelor pe teren protejat majorate anual; • Majorarea cu 25% a numărului de

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
<p>previzibil și de lungă durată (3-5 ani);</p> <ul style="list-style-type: none"> Lipsa instrumentelor de promovare a politicilor de intervenție în domeniul agricol; Lipsa prețurilor de referință necesare pentru evaluarea investițiilor, prețul cărora este majorat nejustificativ; Lipsa unui sistem electronizat de efectuare a plăților. <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> Sporirea competitivității și productivității sectorului agroindustrial; Încurajarea investițiilor în sectorul agroindustrial, prin crearea infrastructurii rurale și modernizarea bazei materiale a sectorului agroalimentar; Crearea de noi locuri de muncă pentru populația din mediul rural; Stimularea creșterii producției cu valoare adăugată înaltă; Dotarea entităților agricole cu tehnică și utilaj agricol performant; Înființarea plantațiilor multianuale; Dezvoltarea sferei serviciilor în agricultură. 	<p>pomicole;</p> <ul style="list-style-type: none"> stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional; stimularea investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice; stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora; stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebankare; stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură. <ul style="list-style-type: none"> Investiții în prelucrarea și comercializarea produselor agricole: stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare; stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători agricoli; Pregătirea pentru implementarea acțiunilor referitoare la mediul și spațiul rural: stimularea investițiilor pentru consolidarea terenurilor agricole; stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare; stimularea producătorilor agricoli pentru compensarea cheltuielilor la irigare; stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului No-Till și Mini-Till; susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice; - Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale; Servicii de consultanță și formare. <p><i>(Regulamentul anual cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Examinarea și automatizarea subvențiilor în agricultură <p>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2017-2019</p> <ul style="list-style-type: none"> facilitarea promovării producției agricole; 	7989,1	7932,9	7932,9	<p>capetele de animale de prăsilă procurate;</p> <ul style="list-style-type: none"> Sporirea cu 2% a volumului producției agricole în prețuri medii ale anilor precedenți; Creșterea cu 5% a valorii adăugate brute în agricultură; 1,5% din suprafețele de plantație pomicole noi extinse anual; 2,5% din suprafețele de plantație viticole moderne, înalt productive extinse anual; Sporirea anuală cu 10% a productivității plantațiilor viticole; 1,5% din suprafețe noi irigate în anul 2017; Micșorarea nivelului de fragmentare a terenurilor agricole; 1% din terenurile agricole menținute în circuitul ecologic; Creșterea anuală cu 5% a numărului de tehnică agricolă multifuncțională; 3% din suprafețele de teren agricol modernizat prin înzestrarea cu tehnică și utilaj agricol modern; 5%-14% ca crește rentabilitatea producției agricole; 350 beneficiari de subvenții pentru înființarea plantațiilor pomicole anual; 25 beneficiari de subvenții pentru procurarea animalelor de prăsilă anual; 200 beneficiari de subvenții pentru modernizarea tehnologiilor post-recoltare anual; 64 beneficiari de subvenții pentru crearea/renovarea fermelor; 115 beneficiari de subvenții pentru construcția serelor anual; 15 beneficiari de subvenții pentru consolidarea terenurilor agricole anual; 230 beneficiari de subvenții pentru încheierea contractelor de asigurare; 1900 ha extinse anual cu plantațiilor

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
	- dezvoltarea agroturismului în zonele rurale.				<p>pomicole noi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 40 beneficiari de subvenții pentru dezvoltarea agriculturii ecologice; • 3 baze pepinieristice autohtone și asigură producerea materialului săditor viticol devirozat; • 800 unități de tehnică și utilaj agricol nou; • 6 grupuri de producători create anual; • 400 producători agricoli ce utilizează irigarea; • 7000 ha noi prelucrate cu tehnologii No-till; • 500 fermierilor instruiți anual; • Valoarea subvențiilor acordate pentru înființarea și defrișarea plantațiilor pomicole; • Valoarea subvențiilor acordate pentru tehnica agricolă; • Valoarea subvențiilor acordate pentru post-recoltare; • Valoarea subvențiilor acordate pentru asigurarea riscurilor în agricultură; • Valoarea subvențiilor acordate pentru construirea serelor; • Valoarea subvenției acordate pentru promovarea și dezvoltarea agriculturii ecologice; • Valoarea subvenției acordate pentru servicii de consultanță și formare; • 1,5% din suprafața totală de teren consolidată; • Creșterea anuală cu 10% a exportului strugurilor pentru masă; • Sporirea cu 5% a exportului vinurilor cu IGP și DOP; • 4000 ha noi de terenuri agricole irigate; • Majorarea cu 5% anual a productivității medie la o vacă pe țară; • Creșterea cu 500 a numărului total de

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare		
		2017	2018	2019			
					animale întreținute în fermă; • Creșterea profitului întreprinderilor agricole ce cel puțin 5%, mii lei.		
Total subprogram		878699,6	885757,8	885757,8			
<p>Subprogramul 1.6. „Securitatea alimentară” include activități ce țin de control sanitar veterinar, supravegherea fitosanitară, supravegherea respectării metodelor, tehnologiilor și materiei prime folosite la fabricarea alcoolului etilic, producției alcoolice și berii, precum și identificarea și înregistrarea animalelor și a mișcărilor lor. Subprogramul este realizat de către Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice - respectarea calității producției alcoolice și vinicole; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și ÎS Centrul Informațional Agricol – sistemele informaționale automatizate agricole; Centrul Republican de Diagnosticare Veterinară .</p> <p>Scopul subprogramului: Securitatea alimentară asigurată, optimizarea permanentă a sistemelor informaționale automatizate, realizarea controlului privind siguranța tradițională a întreprinderilor din subordine și sporirea nivelului de calitate a produselor alcoolice.</p>							
În domeniul siguranței alimentelor							
A. Probleme cheie		A. Acțiuni curente		201403,3	210746,3	211130,0	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul laboratoarelor de producție a mijloacelor biologice de protecție a plantelor asigurate cu utilajul necesar; • Laborator pentru determinarea metalelor grele creat; • 4 laboratoare pentru sănătatea animalelor și 3 laboratoare pentru siguranța produselor de origine animală renovate către anul 2019; • 100% din efectivul de bovine acoperit cu procedura de diagnosticare și clasificare după statusul de sănătate cu privire la bruceloză, leucoză și tuberculoză, către anul 2019; • 4 posturi de control sanitar veterinar și fitosanitar la frontieră dotate și 3 posturi interne reorganizate către anul 2019; • Laboratoarele din Soroca și Cahul asigurate cu utilaj necesar performant (sterilizator, frigider industrial cu termoregulator și termostat industrial cu termoreglare); • Sistem SRAAF funcțional în anul 2019; • Sisteme informaționale, inclusiv Registrul exportatorilor, importatorilor și producătorilor, create și funcționale în anul 2019; • 3 sedii pentru siguranța alimentelor construite către anul 2019; • 3500 mostre de produse alimentare
<ul style="list-style-type: none"> • Capacități limitate de diagnosticare a animalelor la Campilobacterioză, Listerioză, Salmoneloză, Tricheneloză, Echinococoză, Escherichia Coli, Influența Aviară, ESB, Botulism, Leptospiroza, Antrax; • Capacități limitate de diagnosticare și eradicare a Rabiei în efectivul de animale domestice și în fauna sălbatică; • Capacități limitate de clasificare a efectivelor de animale din specia bovină după statusul de sănătate cu privire la Bruceloză, Leucoză și Tuberculoză; • Dispersarea instituțiilor de control sanitar veterinar și fitosanitar; • Asigurarea insuficientă a inofensivității producției vegetale; • Controlul inadecvat a surselor de poluare; • Insuficiența capacităților funcționale a organului de control în domeniul fitosanitar și sanitar veterinar. 		<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea capacităților laboratoarelor din cadrul ÎS „Centrul Național de Verificare și Certificare a Producției Vegetale și Solului” antrenate în control fitosanitar, inclusiv de carantină, precum și conținutul reziduurilor de pesticide în produsele alimentare de origine vegetală; • Dezvoltarea capacităților laboratoarelor în domeniul siguranței alimentelor al CRDV (Chișinău, Cahul, Dondușeni), sănătatea animalelor al CRDV (Chișinău, Cahul, Drochia) și laboratorului DRSA Briceni; • Fortificarea activității Agenției Naționale pentru Siguranță Alimentelor; • Monitorizarea îndeplinirii regulilor privind criteriile microbiologice și a altor agenți patogeni pentru produsele alimentare. ex: Salmonella, E. Coli, L. monocytogenes etc. în carne, lapte, ouă (HG nr. 221 din 16 martie 2009 cu privire la aprobarea Regulilor privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare); • Realizarea planului de monitorizare a reziduurilor în produsele de origine animală; • Dotarea tehnico-materială a 4 posturi de inspecție la frontieră și reorganizarea a 3 posturi interne; • Implementarea Programului național de control al reziduurilor de pesticide și nitrați în producția de origine vegetală (Programul național de monitorizare a reziduurilor de pesticide și a conținutului de nitrați în produsele alimentare de origine vegetală pentru anii 2015- 		168391,3	177743,3	177833,0	
				2862,0	2862,0	2865,0	
				662,0	663,0	664,0	
				500,0	1200,0	1300,0	
<p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consolidarea capacităților de diagnosticare a animalelor prin ajustarea și renovarea a 4 laboratoare pentru sănătatea animalelor și a 3 laboratoare pentru siguranța produselor de origine animală către anul 2019 • Acoperirea integrală (100%) a șeptelului de bovine cu procedura de diagnosticare și 				300,0	350,0	400,0	

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
<p>clasificare după statusul de sănătate cu privire la bruceloză, leucoză și tuberculoză, către anul 2019;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dotarea cu utilaj specializat a 2 laboratoare în domeniul fitosanitar, amplasate în Soroca și Cahul către anul 2019; • Gestionarea locațiilor de stocare a pesticidelor inutilizabile și interzise, inclusiv asigurarea acestora cu pază non stop; • Întărirea capacităților serviciului monitoring fitosanitar, prin procurarea a 37 seturi de utilaj specializat (truse) în anul 2018 și informarea a 100% din direcțiile agricole raionale/ municipale despre apariția organismelor nocive și necesitatea tratamentelor fitosanitare a culturilor agricole, către anul 2019; • Elaborarea Sistemului Rapid de Alertă pentru Alimente și Furaje al UE (SRAAF) și a sistemului informațional computerizat în domeniul de control fitosanitar către anul 2019 • Construcția, amenajarea și înzestrarea cu echipamentul necesar a 4 terminale (PIF) către anul 2019; • Realizarea nivelului de 100% a controlului îmbunătățit al lanțului alimentar și în domeniul hranei animalelor, în conformitate cu cerințele și standardele UE. 	<p>2020, HG nr. 567 din 16.07.2014);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lucrări de întreținere și gestionare a poligonului de înhumare a pesticidelor din s. Cișmichioi, r-nul Vulcănești, inclusiv asigurarea cu pază non-stop; • Întocmirea Caietului de sarcini pentru crearea Sistemului Informațional; • Construirea la punctele de trecere a frontierei de stat a terminalelor mixte în vederea intensificării controlului fitosanitar și sanitar veterinar; • Asigurarea angajaților posturilor de control sanitar-veterinar și fitosanitar subdiviziunilor teritoriale din domeniul carantinei fitosanitare cu echipament necesar și uniformă după modelul stabilit de Guvern; • Implementarea pachetului de igienă în unitățile de producere, procesare, depozitare, transportare, comercializare (Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2016-2018); • Realizarea planului pentru determinarea contaminanților în produsele de origine animală și non-animală; • Asigurarea îndeplinirii Planului de măsuri strategice antiepiozootice. <p><u>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Optimizarea termenelor de vaccinare în dependență de vârstă și specie. <p><u>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2017-2019</u></p>	300,0	330,0	350,0	<p>prezentate pentru testări până în 2019;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 25000 testări de laborator a produselor alimentare efectuate până în 2019; • Numărul probelor prelevate pentru determinarea reziduurilor în produse alimentare de origine animală și non-animală; • Numărul probelor prelevate pentru determinarea contaminanților în produsele alimentare de origine animală și non-animală; • Numărul manoperelor; • Numărul măsurilor de supraveghere sanitar-veterinară în unitățile de producere, procesare, depozitare, transportare; • Supravegherea calității a 300 preparate farmaceutice anual; • 2500 examene de laborator pentru controlului, înregistrarea și încercarea produselor farmaceutice de uz veterinar; • Diagnosticarea integrală a animalelor prin efectuarea controlului bolilor infecțioase; • Numărul de animale diagnosticate și controlul salmonelii la găinile ouătoare; • Numărul de certificate sanitar-veterinare eliberate și certificate de înregistrare a produsului farmaceutic de uz veterinar; • Numărul încălcărilor depistate; • Numărul de controale efectuate; • Ponderea numărului de încălcări la numărul de controale efectuate.
<p><u>În domeniul de implementare a sistemului de identificare și trasabilitate a animalelor</u></p> <p><u>A. Probleme cheie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Necesitatea finanțării RSA (SIA SITA); • Necesitatea digitalizării unui număr mare de servicii publice din sectorul agroindustrial (HG nr. 710 din 20.09.2011 cu privire la aprobarea Programului strategic de modernizare tehnologică a 	<p><u>A. Acțiuni curente</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Asigurarea identificării și trasabilității animalelor vii; • Menținerea și administrarea următoarelor Sisteme Informaționale Automatizate Agricole: <ul style="list-style-type: none"> - Sistemul Informațional Automatizat „Administrarea Patrimoniului Agricol de Stat” (SIA APAS); 	9815,8	9815,9	9815,9	<ul style="list-style-type: none"> • Disponibilitate de 99,0% la SITA și alte sisteme informaționale; • Gradul de procesare a cererilor în BD SITA – 100%; • Numărul animalelor identificate; • Numărul mijloacelor de identificare procurate; • Costul distribuirii formularelor,

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
<p>guvernării (e-Transformare)).</p> <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interconectarea Sistemului Informațional Automatizat Agricol “Sistemul de Identificare și Trasabilitate a Animalelor” cu sistemele care vor asigura trasabilitatea produselor alimentare după principiul “de la furcă la furculiță” pentru asigurarea securității alimentare; • Eficientizarea guvernării prin asigurarea interoperabilității sistemelor informaționale (Sistemul de Identificare și Trasabilitate a Animalelor, Registrul Tehnicilor Agricole, Gestiunea Mijloacelor de Identificare a Animalelor, Registrul Digital Agricol), inclusiv interconexiunea acestora cu platformele guvernamentale comune, oferite de Centrul de Guvernare Electronică. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sistemul Informațional Automatizat „Registrul Digital Agricol” (SIA RDA); - Sistemul Informatic „Registrul Utilajului Agricol” (SI RUA); - Sistemul Informațional Automatizat „AIPA on - line”; - Sistemul Informatic Agro - MAIA (SI Agro - MAIA) privind colectarea informației operative despre mersul lucrărilor agricole în RM; - Pagina web a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. <p>(Programul strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare))</p>				<p>pașapoartelor bovinelor deținătorilor de animale;</p> <ul style="list-style-type: none"> • SIA APAS dezvoltat și implementat; • SIA RDA dezvoltat și implementat; • SI RUA dezvoltat și implementat • SIA AIPA on-line – soft elaborat, remodulare, reconfigurare; • SI Agro - MAIA dezvoltat și implementat; • Pagina MAIA menținută.
<p>În domeniul supravegherii producției alcoolice</p> <p>A. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitorizarea insuficientă a fabricării, stocării și comercializării angro a alcoolului etilic, producției alcoolice și a berii; • Trasabilitatea insuficientă a producției vitivinicole, alcoolice și a berii; • Incapacitatea Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea producției alcoolice de acoperire integrală a producției de vinuri cu indicație geografică și cu denumire de origine; • Ponderea mare a produselor alcoolice contrafăcute pe piață; • Monitorizarea insuficientă a defrișărilor și a plantării viței-de-vie. <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sporirea nivelului de calitate a produselor prin respectarea cadrului normativ și a normelor tehnologice în domeniu; • Asigurarea trasabilității a 100% din produsele alcoolice; 	<p>A. Acțiuni curente</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitorizarea respectării metodelor, tehnologiilor și materiei prime folosite la fabricarea alcoolului etilic, producției alcoolice și a berii (<i>Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020, HG nr. 409 din 04.06.2014</i>); • Asigurarea trasabilității produselor alcoolice (<i>Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2015-2018</i>); • Efectuarea controalelor privind producerea vinurilor cu indicație geografică și cu denumiri de origine (<i>Hotărârea Guvernului nr. 356 din 11.06.2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice „organizarea pieței vitivinicole”</i>); • Identificarea ponderii producției contrafăcute (<i>Legea nr. 1100/200, Legea viei și vinului nr. 57/2006</i>). 	1539,1	1530,9	1530,9	<ul style="list-style-type: none"> • Ponderea întreprinderilor pentru fabricarea alcoolului etilic, producției alcoolice și a berii, care corespund cerințelor legislației din totalul întreprinderilor; • Ponderea încălcărilor din numărul total de controale în domeniul producției alcoolice; • 9 certificate de înregistrare a utilajului pentru fabricarea alcoolului etilic eliberate anual; • 20 controale efectuate per inspector anual, antrenat în procesul de supraveghere și control în domeniul producției alcoolice; • Cota producției alcoolice contrafăcute; • Sporirea controalelor planificate, inopinate, comune în domeniul producției alcoolice; • Plantarea și defrișarea vieții de vie monitorizate integral către anul 2019.

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
<ul style="list-style-type: none"> Acoperirea integrală a producției de vinuri cu indicație geografică și cu denumire de origine către anul 2019. 					
<p><u>În domeniul controlului radiologic</u></p> <p><u>A. Probleme cheie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Utilaj existent uzat; Lipsa utilajului radiologic în majoritatea laboratoarelor Rețelei Naționale de Observare și Control de Laborator (RNOCL); Lipsa transportului pentru efectuarea investigațiilor sistematice a terenurilor agricole și a controlului asupra activității laboratoarelor ramurale. <p><u>B. Obiective de politică pe termen mediu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Asigurarea efectuării investigațiilor radiologice sistematice ale solului și producției fitotehnice pe teritoriul punctelor de reper a terenurilor agricole; Asigurarea controlului privind siguranța radiațională în timpul utilizării și păstrării surselor de radiație ionizantă la instituțiile din sectorul agroindustrial; Organizarea anuală, în comun cu Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, a antrenamentelor pentru laboratoarele RNOCL, inclusiv reciclarea specialiștilor. 	<p><u>A. Acțiuni curente</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Monitoringul radiologic al depunerilor atmosferice, al solului și a producției fitotehnice (<i>Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală a Republicii Moldova pentru anii 2014-2020, HG nr. 409 din 04.06.2014</i>); Asigurarea controlului ramural asupra siguranței radiologice în instituțiile care utilizează și păstrează surse de iradiere ionizată; Efectuarea controlului și asigurarea metodologică a activității instituțiilor RNOCL. <p><u>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Efectuarea inventarierii utilajului radiologic în instituțiile și întreprinderile din sectorul agroindustrial, în scopul repartizării utilajului nefolosit pentru echiparea laboratoarelor RNOCL; Elaborarea metodei de determinare a poluării radioactive a producției după activitatea globală β. 		263,7	263,7	<ul style="list-style-type: none"> Menținerea celor 4 zone ca puncte reper supuse investigării radiologice; 530 analize, măsuri în domeniul monitoringului radiologic efectuate anual; 40 probe fantomă pregătite în domeniul monitoringului radiologic efectuate anual; 15 zile pentru investigarea radiologică a unui punct radiologic.
Total subprogram		205630,9	222356,8	222740,5	
<p>Subprogramul 1.8. „Sisteme de irigare și desecare” include activitățile Agenției „Apele Moldovei” de reglementare, control și gestionare a resurselor de apă, întreținerea construcțiilor de protecție împotriva inundațiilor, a construcțiilor hidrotehnice și terenurilor din luncă, precum și construcția, instalarea și exploatarea sistemelor de irigare și desecare, barajelor și bazinelor de apă.</p> <p>Scopul subprogramului: Reglementarea, controlul și gestionarea resurselor de apă.</p>					
<p><u>A. Probleme cheie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Asigurarea elaborării și implementării politicii statului în domeniul gospodăririi apelor și hidroameliorării și utilizării eficiente a resurselor acvatice a RM Posibilități de irigare limitate; Pericol avansat de inundații din cauza stării avariate a barajelor lacurilor de acumulare și digurilor de protecție; 	<p><u>A. Acțiuni curente</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Definitivarea cadrului normativ din domeniul gospodăririi apelor în conformitate cu directivele și standardele Uniunii Europene (<i>Strategia națională de dezvoltare “Moldova 2020”, Legea nr. 166 din 11.07.2012</i>); Formarea băncii de date în domeniul gospodăririi apelor; Ținerea evidenței de stat a utilizării resurselor de 		100,0	100,0	100,0
			100,0	100,0	100,0
					<ul style="list-style-type: none"> Nr. de acte normative modificate/elaborate în domeniul gospodăririi apelor; Banca de date creată; Numărul formularelor primite și introduse în baza de date; Suprafața sistemelor de irigare renovate; Suprafețele terenurilor agricole irigate;

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
<ul style="list-style-type: none"> • Grad înalt de înămolire a canalelor de desecare ce duce la sub-inundarea terenurilor agricole pe o suprafață de 60 mii ha; • Infrastructura sistemelor de irigare, în special a stațiilor de pompare depășită. <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asigurarea implementării politicii statului în domeniul gospodăririi apelor, hidroameliorării și utilizării eficiente a resurselor acvatice a RM; • Sporirea gradului de protecție a localităților și terenurilor agricole contra inundațiilor; • Reparația a 75 stații de pompare în 2017 și 75 stații în 2018-2019, din raioanele Briceni, Sîngerei, Ungheni, Nisporeni, Hîncești, Criuleni, Dubăsari, Anenii Noi, Strășeni, Cahul, Ștefan-Vodă, din totalul de 260 stații care necesită a fi reparate; • Prevenirea sub-inundațiilor terenurilor agricole prin curățirea canalelor de desecare pe o suprafață de 18,2 mii ha către anul 2018. 	<p>apă (<i>Strategia națională de dezvoltare "Moldova 2020", Legea nr. 166 din 11.07.2012</i>);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Renovarea sistemelor de irigare, proprietate publică a statului; • Întreținerea și reparația a 123 stații de pompare în anul 2017 și 123 stații de pompare în 2018-2019; • Asigurarea protecției terenurilor agricole și localităților de inundații și sub-inundații. <p>B. Acțiuni ce duc la o utilizare mai eficace și eficientă a resurselor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aprobarea limitei de utilizare a apei de către agenții economici; • Implementarea realizărilor științifice și tehnologice în domeniul gospodăririi apelor. <p>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2017-2019</p>	29384,0	29384,0	31081,5	<p>17 mii ha în 2017, 18,5 mii ha în 2018 și 20,5 mii ha în 2019;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Serviciul de exploatare a digurilor fondat în 8 întreprinderi subordonate Agenției "Apele Moldovei"; • Numărul agenților economici cărora le-au fost aprobate limitele de utilizare a apei.
Total pe subprogram		10422,5	34094,0	35791,5	
Total pe program		1719871,2	1431261,7	1399026,6	
<p>Programul II „DEZVOLTAREA SECTORULUI FORESTIER NAȚIONAL” include activitatea Agenției „Moldsilva” în vederea conservării și asigurării diversității biologice a pădurii, extinderii suprafețelor cu vegetație forestieră, paza și protecția fondului forestier, folosirea rațională a resurselor forestiere, etc.</p> <p>Scopul programului: Conservarea și dezvoltarea resurselor forestiere, asigurarea dezvoltării durabile și a funcționalității pădurii.</p>					
<p>A. Probleme cheie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gradul scăzut de împădurire a teritoriului țării – insuficient pentru menținerea unui echilibrului ecologic constant; • Lipsa unui sistem informațional de evidență a circulației masei lemnoase; • Tăierea ilicită de pădure. <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea gradului de împădurire a teritoriului țării de la 10,7% în 2012 la 15% 	<p>A. Acțiuni curente</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amenajarea pădurii în fondul forestier proprietate publică a statului (<i>Programul de stat de regenerare și împădurire a terenurilor fondului forestier pe anii 2003-2020, HG nr. 737 din 17.06.2003</i>); • Amenajarea pădurii în fondul forestier proprietate a UAT; • Protecția pădurii (<i>Strategia națională de dezvoltare "Moldova 2020", Legea nr. 166 din 11.07.2012</i>); • Asigurarea lucrărilor de regenerare a fondului forestier prin certificarea materialului semincer și 	13411,0	16411,0	17700,0	<ul style="list-style-type: none"> • Gradul de împădurire a teritoriului țării – 15% către anul 2020; • Reducerea tăierilor ilicite de pădure până la circa 2000 metri cubi în 2019; • Sistemul informațional "E-silvicultura" creat și funcțional în 2019.

Probleme-cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Costurile acțiunilor pe ani (mii lei)			Indicatorii de monitorizare
		2017	2018	2019	
<p>în anul 2020;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crearea și implementarea sistemului informațional „E-silvicultura” în anul 2019; • Reducerea tăierilor ilicite de pădure de la 4199 metri cubi în anul 2012 la 2000 metri cubi în anul 2019. 	<p>săditor (<i>Programul de stat de regenerare și împădurire a terenurilor fondului forestier pe anii 2003-2020, HG nr. 737 din 17.06.2003</i>);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asigurarea lucrărilor de proiectare și supraveghere în cadrul Planului Național de extindere a suprafețelor cu vegetație forestieră (<i>Planul național de extindere a suprafețelor cu vegetație forestieră pentru anii 2014-2018, HG nr.101 din 10.02.2014</i>); • Asigurarea lucrărilor de extindere a suprafețelor acoperite cu vegetație forestieră (<i>Programul de stat de regenerare și împădurire a terenurilor fondului forestier pe anii 2003-2020, HG nr. 737 din 17.06.2003</i>); • Implementarea proiectului “Agricultura Competitivă în Moldova”. <p><u>C. Acțiuni noi identificate pentru anii 2017-2019</u></p>				
Total pe program		13411,0	16411,0	17700,0	

Distribuirea alocărilor de mijloace financiare pe programe de cheltuieli în cadrul domeniului agriculturii, gospodăriei silvice, gospodăriei piscicole și gospodăriei apelor, 2017-2019

Denumirea programului	Total cheltuieli publice (mii lei)		Proгноza (mii lei)			Ponderea fiecărui program în suma totală a cheltuielilor din sector (%)		
	2015 executat	2016 aprobat	2017	2018	2019	2017	2018	2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Programul I. „Dezvoltarea agriculturii”	1724504,6	1575265,5	1719871,2	1431261,7	1399026,6	99,23	98,87	98,75
Subprogramul 1.1. „Elaborare a politicii și managementul în domeniul agriculturii”	16310,7	21911,7	22119,3	22000	22000	1,29	1,54	1,57
Subprogramul 1.2. „Dezvoltarea durabilă a sectoarelor fitotehnie și horticultură”	476002,5	337769	488311,5	223335,2	188818,9	28,39	15,60	13,50
<i>Domeniul testării soiurilor de plante</i>	22732,5	13818,1	13855,4	13818,3	13818,4	0,81	0,97	0,99
<i>Domeniul protejării terenurilor agricole contra căderii de grindină</i>	64356,6	81798,1	82197,1	81798,1	81798,1	4,78	5,72	5,85
<i>Domeniul producției vegetale</i>	21832	22127,3	230536,3	127718,8	93202,4	13,40	8,92	6,66
Subprogramul 1.3. „Reproducția, creșterea și sănătatea animalelor”	14350,1	25818,7	25151,7	25951,7	26151,7	1,46	1,81	1,87
Subprogramul 1.4. „Dezvoltarea viticulturii și vinificației”	134765,9	92734,1	89535,7	17766,2	17766,2	5,21	1,24	1,27
Subprogramul 1.5. „Subvenționarea producătorilor agricoli”	298866,4	885758,8	878699,6	885757,8	885757,8	51,09	61,89	63,31
Subprogramul 1.6. „Securitatea alimentară”	172404	194850,7	205630,9	222356,8	222740,5	11,96	15,54	15,92
<i>Domeniul siguranței alimentelor</i>	149302,1	160793,5	201403,3	210746,3	211130	11,71	14,72	15,09
<i>Domeniul de implementare a sistemului de identificare și trasabilitate a animalelor</i>	8932,7	9815,9	9815,8	9815,9	9815,9	0,57	0,69	0,70
<i>Domeniul supravegherii producției alcoolice</i>	820,7	1530,9	1539,1	1530,9	1530,9	0,09	0,11	0,11
<i>Domeniul controlului radiologic</i>	263,7	263,7	-	263,7	263,7	0,00	0,02	0,02
Subprogramul 1.8. „Sisteme de irigare și desecare”	611805	16422,5	10422,5	34094	35791,5	0,61	2,38	2,56
Programul II. „Dezvoltarea sectorului forestier național”	15250	16411	13411	16411	17700	0,77	1,13	1,25
TOTAL	1739754,6	1591676,5	1733282,2	1447672,7	1416726,6	100,0	100,0	100,0